

FYLKESMANNEN
I ROGALAND

Deres ref.:

Vår dato: 27.06.2014

Vår ref.: 2014/1878

Arkivnr.: 561

Olje og energidepartementet
Postboks 8148 Dep
0033 Oslo

Postadresse:
Postboks 59 Sentrum,
4001 Stavanger

Besøksadresse:
Lagårdsveien 44, Stavanger

T: 51 56 87 00
F: 51 52 03 00
E: fmropost@fylkesmannen.no

---

www.fylkesmannen.no/rogaland

Revisjon av konsesjonsvilkår for regulering av Årdalsvassdraget, Stølsåna og Lysevassdraget mv. - Merknader til utsendt tilleggsinformasjon og befarings 18.6.2014

Vi viser til brev fra Olje- og energidepartementet (OED) av 11.6.14 med tilleggsinformasjon angående revisjon av konsesjonsvilkår for regulering av Årdalsvassdraget, Stølsåna og Lysevassdraget mv. gitt 19.11.1948. Under befaringen 18.6.14 ønsket departementet innspill til saken samt synspunkter angående innlemmelse av konsesjonene fra 1961-62 i den pågående revisjonen av konsesjonen fra 1948.

Innlemmelse av konsesjonene fra 1961-62 i den pågående revisjonen av vilkårene i konsesjonen fra 1948, Årdalsvassdraget (Storåna).

Fylkesmannen anser det som viktig at revisjonen av vilkårene i konsesjonen fra 1948 slutføres som planlagt i løpet av 2014 og at eventuell innlemmelse av nye konsesjoner i saken ikke bidrar til å forsinke dette arbeidet.

For de konsesjonene som berører elvestrekningene Bjørg og Tusso, sier NVE i sitt brev til OED at det er mest hensiktsmessig at vilkårene vurderes og eventuelt revideres i forbindelse med en revisjon av Ulla-Førre reguleringen. Fylkesmannen støtter NVE sitt synspunkt.

Når det gjelder de konsesjonene fra 1961-62 som berører Stølsåna mener Fylkesmannen at det i utgangspunktet vil være hensiktsmessig å vurdere vilkårene i disse konsesjonene samtidig som revisjonen av 1948-konsesjonen for å se reguleringene i sammenheng. Det at spørsmålet om innlemmelse av nye konsesjoner bringes inn i saken like før den varslede ferdigstillingen av 1948-konsesjonen kan imidlertid skape utfordringer med hensyn til å få etablert et tilstrekkelig kunnskapsgrunnlag for revisjonsarbeidet, og på grunnlag av dette få gjennomført nødvendig offentlig høring av saken på den korte tiden som er igjen før nyttår.

NVE skriver i sitt brev til OED at det er grunn til å anta at en revisjon av vilkårene i konsesjonene for Lysereguleringen (Stølsåna) fra 1961 og-62 ikke kan gjennomføres uten en prosess med bred høring og evt nye utredninger som grunnlag for en beslutning. Fylkesmannen støtter NVE sin vurdering om at det er behov for å innhente ny relevant informasjon om Stølsåna.

For å ha et tilstrekkelig kunnskapsgrunnlag til en revisjon av konsesjonsvilkårene for Lysereguleringene (Stølsåna) mener Fylkesmannen at det må etableres en kunnskapsstatus for de mest relevante fysiske og kjemiske forhold (vannføring, vanddekt areal, vanntemperatur, bunnsubstrat og vannkvalitet) samt fiskebiologiske og landskapsmessige forhold som er påvirket av dagens vannføringsregime. Med hensyn til anadrom laksefisk er det viktig at det gjennomføres feltundersøkelser som inkluderer en habitatkartlegging etter standard metodikk¹ for å identifisere habitatmessige og hydrologiske flaskehalsar for produksjon av laksefisk i Stølsåna. Dette vil være et viktig faktagrunnlag for en vurdering av hvilke effekter en kan forvente av eventuelle endringer i vannføringsregime i Stølsåna.

Dersom det ikke er mulig å få etablert en slik kunnskapsstatus innenfor den tidsfrist OED har satt for å slutføre revisjonen av 1948 konsesjonen i Storåna i Årdalsvassdraget bør en revisjon av 1961-62 konsesjonene i Lysevassdraget slutføres i eget vedtak.

Kommentarer til NVE sin innstilling til revisjon av vilkår i konsesjon gitt 19.11.1948 for regulering av Årdalsvassdraget (Storåna).

Årdalsvassdraget er et av de viktigste laksevassdragene i Rogaland. Laksestammen regnes som spesielt verdifull. Med bakgrunn i vassdragets verdi og det betydelige fokuset på krav om minstevannføring under hele revisjonsprosessen mener vi at NVE, i sin innstilling til OED, har vært tilbakeholdne med å foreslå minsteslipp av vann til Årdalsvassdraget.

Fylkesmannen vil derfor gjenta hovedmomentene i de anbefalinger som vi har fremmet i saken:

- **Minstevannføring:** Fylkesmannen mener at minstevannføring om vinteren må økes til fra 1 til 1,5 m³/s målt ved Nes (oppstrøms utløpet av Lyngsåna); dette i tråd med tidligere forslag og utredninger. Vi anser minstevannføringen om vinteren som den viktigste flaskehalsen for naturlig produksjon av smolt i vassdraget. Vi kan ikke se at det er fremført tilstrekkelig med argumenter for at vannføringen skal være lavere enn alminnelig lavvannføring. Vi viser til Lura (2002)² og til våre tidligere uttalelser hvor dette begrunnes ut fra biologiske og estetiske hensyn. Vi anbefaler at minstevannføring om sommeren økes fra 2 til 4 m³/s målt ved Nes. Dette for å sikre oppvandring av laks og fangstforhold i øvre del av vassdraget jf. Lura (2002) og for å styrke verdien av de øverste delene av vassdraget som regionalt viktig friluftsområde (se siste kulepunkt).
- **Perioder for minstevannføringskrav:** Perioden for minstevannføring om sommeren bør utvides slik at den i større grad samsvarer med laksefiskens biologi. Vi anbefaler at kravet til sommervannføring settes for perioden 1.5 - 30.9. En sikring mot svært lav vannføring i mai kan bidra til å lette utvandringen av laksesmolt fra vassdraget. Vi viser for øvrig til begrunnelsen i Lura (2002, 2003³).
- **Målepunkt:** Minstevannføringen bør om mulig måles der den er forutsatt referert, dvs ved Nes vannmerke, som ligger oppstrøms samløpet med Lyngsåna, jf. begrunnelsen i vårt brev til OED datert 6.6.2005.
- **Oppjustering av vannføringskrav ved annet målepunkt enn Nes:** Hvis minstevannføringen skal måles ved Kaltveit må kravet til minstevannføring oppjusteres slik

¹ Forseth, T. & Harby, A. (red.). 2013. Håndbok for miljødesign i regulerte laksevassdrag. – NINA Temahefte 52.

² Lura, H. 2002. Mulige effekter for allmenne interesser av minstevannføring i Årdalselva. Ambio Miljørådgivning AS. Rapport nr. 10010-1. 24 sider.

³ Lura, H. 2003. Vurdering av målepunktet for minstevannføring sin påvirkning av vannføring og vanddekt areal Årdalsvassdraget. Ambio Miljørådgivning. Notat til Norges Jeger og Fiskeforbund – Rogaland, 1. juni 2003.

at det tar høyde for restfeltet mellom Nes og Kaltveit. Vi viser til vårt brev til OED datert 6.6.2005 med opplysninger om "feil på kartet" som etter vår oppfatning bidrar til at det aktuelle restfeltet har et betydelig bidrag til vannføringen ved Kaltveit. Vi viser også til Lura (2003) angående betydningen av dette restfeltet. På bakgrunn av disse forhold anbefaler Fylkesmannen at vannføringskravene må oppjusteres med 50 % dersom Kaltveit skal brukes som målested.

- **Vannslipp:** Av hensyn til landskapsbilde og friluftsliv anbefaler Fylkesmannen at vann som skal sikre minstevannføring i Storåna slippes fra Breiavad-magasinet, via Viglesdalvatnet. Viglesdalen utgjør et av de viktigste regionale friluftsområdene i Rogaland, med store besøkstall sommer og høst, ikke minst fra skoler og barnefamilier. Et slipp fra Breiavad vil også være ønskelig med hensyn til produksjon av laks på lakseførende strekning (egnet vannkvalitet og vanntemperatur).

Med hilsen

Per Kristian Austbø
ass. fylkesmiljøvernssjef

Stig Sandring
seniorrådgiver

Dokumentet er elektronisk godkjent og har derfor ikke underskrift

Saksbehandler: Stig Sandring
Saksbehandler telefon: 51568931
E-post: fmrossa@fylkesmannen.no

Kopi til:

Miljødirektoratet	Postboks 5672 Sluppen	7485	TRONDHEIM
Forsand kommune	Kommunehuset	4110	Forsand
Lyse Produksjon AS	Postboks	4069	STAVANGER
Hjelmeland kommune	Vågen	4130	Hjelmeland